

EKSPOZYtura II. ODDZIAŁU
NACZELNEGO DOWODZTWA
w Grudziądzu.
No.4809/II.

O d p i s .

ORGANIZACJA "POMMERSCHER LANDBUND"
na terenie Pomorza i Prus Zachodnich.

aa
gc

Pommerscher Landbund powstał w początku maja 1920 r. jako konspiracyjna organizacja mająca za zadanie zorganizować byłych żołnierzy formacji Bałtyckich korpuzów ochotniczych /Freikorpsów/ i bryg. marynarki Erhardta w sorawny związek o podłożu monarchistycznym i reakcyjnym gotowy na dane hasła do natychmiastowego wystąpienia zbrojnego.

W tym celu Pom.Landą rozmieszcza zwербowanych, zorganizowanych b. żołnierzy na folwarkach i majątkach ziemskich jako robotników rolnych. Żołnierze ci jednak znajdują się pod dowództwem oficerów i odbywają prawie codziennie ćwiczenia i apele, oraz posiadają tajne składy broni i amunicji. Chodzą po cywilnemu.

Na terenie Pomorza organizacja ta liczy 20.000 ludzi.

Właściciele majątków wypłacają żołnierzom po 10 mk. dziennie za ich prace, zaś Pom.Land wypłaca im żołd po 12, 15 i 18 marek dziennie. Wpłata żołdu uskuteczniiana jest raz na trzy cztery tygodnie ze względu na to, aby ludność cywilna nie spostrzegła łączności między byłymi żołnierzami a Pom.Landą.

Głównym kierownikiem i organizaterem Pom.Land. jest admirał Klitzing, jego pomocnikiem mjr. v. Zitzewitz, oraz rotmistrz v. Leher. Wszyscy zamieszkują w Stolp, przedostatni przy Bahnhofstrasse No.37.

Zahlmeistrem jest Hoffmann zamieszkały w Kolberg hotel Belle Vue pokój 108.

Bierz. szt. Pohl /mieszka Kolberg Parkstr.17./ i st. żołn. Mahler /mieszka w Stolp Bahnhofstr-wirtschaft/ odprowadzają zwykłe transporty zwербowanych do miejsca przeznaczenia.

Centrala związku znajduje się w Stolp -Bahnhofstr.36.

Werbunek odbywa się z jednej strony przy pomocy Abwicklungsstellen, formacji ochotniczych wojska niemieckiego /stwierdzono w tym wypadku działalność AbwSt. "Deutsche Legionen"

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

w Kublitz, kierownik ppor. Lasmann zarazem oficer werbunkowy Pom. L. Land./ gdzie pod pozorem dania pracy zwolnionym żołnierzom organizuje się ich i wysyła na poszczególne majątki, z drugiej strony przez tajne biura werbunkowe.

Biura takie znajdują się:

W Berlinie: przy Stettiner Bahnhof, kierownik por. Below. Jest to biuro centralne, zwerbowani wysyłani są stąd za fałszywymi dokumentami podróży do majątku Mannheim w pow. Grimmen, właścicielem majątku jest "Oberamtmann" Albrecht, stamtąd do Barkow w tymże powiecie są rozsyłani do poszczególnych majątków. Rozmieszczeniem kieruje administrator majątku Barkow były ppor. Abraham, który jest oficerem okręgowym Po. Land., a wrazie alarmu dowódca danego okręgu.

W Sennelager kierownik por. Schmor, również posługuje się fałszywymi dokumentami podróży.

W Stettin Bahnhofstr. 15. kierownik mjr. Freiherr v. Brandis. Biuro wywiadowcze znajduje się w Stelp - kierownik por. Rose.

Rozmieszczenie Pom. Land. przedstawia się następująco:

Rejon Prenzlau i Templin rozmieszczeni są żołnierze byłych Freikorpsów Pfeffer i bryg. Löwenfeld.

Dowódca okręgu Prenzlau jest mjr. Aimael

" " Templin rtm. v. Armin, który rozmieszcza po okolicznych majątkach żołnierzy przybyłych z Sennelager.

W pow. Guben, Reckow, Landsberg w niektórych majątkach rozmieszczone są całe sztaby baonów.

Rejon Stettin.

W okolicach Stettin rozmieszczeni są byli żołnierze bryg. marynarki Löwenfelda.

Rejon Arnswalde.

W majątku Gustow będącym własnością hr. Schliffen ukryta jest bateria "Flatow" z rozwiązanej "Żelaznej Dywizji".

W okolicznych majątkach rozmieszczeni są żołnierze i poukrywane karabiny maszynowe, armaty i motacze min.

Dowódcą i organizatorem tych oddziałów jest kpt. Pfeffer zamieszkały w Arnswaldzie hotel Ladisch Markt Platz telefon No 10, w kwaterze jego odbywają się codzienne odprawy, na których wydawane są rozkazy dzienne. Tamże wpływają codziennie meldunki i raporty

Wszelkie braki w amunicji, broni i wyekwipowaniu wydo staje kpt. Pfeffer dzięki osobistym stosunkom i zaufaniu, jakim się cieszy z Reichswehry.-

Żołnierze prac rolnych nie wykonywują, jedzenie otrzymują dobre. Codziennie odbywają apele i ćwiczenia z bronią.

Rejon Treptow.

W majątkach Neuhoft, Zedlin, Gommshof rozmieszczeni są byli żołnierze "Zelanej Dywizji" w sile 300 ludzi. W zabudowaniach dworskich ukryte mają ciężkie i lekkie K.M., działa i miotacze min.

Nastrój wśród tej grupy żołnierzy jest w stosunku do żołnierzy Rw. bardzo wrogi.

Rejon Kolberg.

W okolicach Kolberg znajdują się "Detachment Harries" Deutsche Legionen w sile 800 - 1000 ludzi zorganizowanych przez por. Harries'a, utworzony z Freikorpsów "Litschlag", "Rossbach" i brygady marynarki Erhardta.

Detachment to pod dowództwem por. Harrie jest zupełnie wyekwipowane, umundurowane i uzbrojone w ciężkie k.m. miotacze min i granaty ręczne.-

Nastrój żołnierzy w stosunku do Polaków bardzo wrogi. W okolicach Lenenburga - Stelp - Schlawe - Belgard - Bublitz żołnierze rozmieszczeni są po majątkach są zorganizowani w plutony komp. i baony, którymi dowodzą oficerowie.

W majątkach, w których jest umieszczone mniej niż 15 żołnierzy, jest 1 podoficer, zaś w majątkach, w których jest więcej niż 15 żołnierzy jest oprócz podoficera Feldwebela, a często i oficerów.

Dowódcami baonów są mjr. v. Below i mjr. v. Livonius.

Dowódcą komp. K&M. jest rtm. v. Livonius.

Dowódcami komp. są: por. Damer /zamieszkały w Alt-Ristow/ i por. Murdra /zamieszkały w Grossendorf/.

Żołnierze rozmieszczeni są w następujących majątkach:

W rejonie Köslin:

Maj. Kothlow /właśc. Heling/ -	20	żołnierzy
" Thurow " Harmel -	16	"
" Barzlin " v. Heydebrech	18	"
" Streckentin " v. Kamecki	20	"

W rejonie Belgard.

Maj. Gross Jestin	20 żołnierzy
" Bulgrin /właśc. Harnel/	18 "
" Latzig " v. Munkow	16 "

W rejonie Schlawe.

Maj. Dargen /właśc. Harmell	14 żołn.	D-ca plut. pper. Selling
" Schwellin "	15 "	
" Grunhof "	16 "	

W rejonie Stelp.

Maj. Queckenburg	- 20 żołn.	D-ca plut. pper. Guhst.
" Runow /właśc. Winkel/	20 żołn.	D-ca plut. pper. Schick
" Zitzewitz " v. Zitzewitz	/20 żołn.	D-ca plut. pper. Hudrig

W rejonie Lauenburga.

Maj. Gressendorf	- 18 żołn.	D-ca komp. Murdra
" Grumbkow /właśc. v. Livonius	- 11 żołn.	
" Luppow	- 16 żołn.	

Powyżej wymienione oddziały mają do dyspozycji 56 k.m. i 500 skrzyń granatów styliskowych /oi 24 sztuki w skrzyni/.

Dyscyplina ściśle przestrzegana.

Za przewinienia żołnierze płacą karą pieniężną, którą potrącają im z żołdu.

Wszyscy oficerowie mają legitymacje z fotografjami /Ausweis/ wystawione przez D-ctwo Wehrkreis'u.

W rejonie Hammerstein są również rozmieszczeni żołnierze po majątkach ziemskich.

Komendantem obwodowym jest mjr. a.d. Heinrichsfelde, Dowódcami kompanji i plutonów następujący oficerowie: kpt. a.d. Reggatz, rtm. a.d. Knieprede /jednocześnie właściciel majątku/ pper. rezerwy Kielmann, por. Richter i por. Kühne.

W rejonie Neu - Stettin.

Komendantem obwodowym jest zdymisjonowany gen. pp-or. v. Kardorf - Liblau, Dowódcami komp. i plut. są: mjr. Leifeld, kpt. Liebenstein, por. Nerwerlt, pper. Homayer, pper. Niedarsen, kpt. Trepoff - Lagunken.

W rejonie Ratzenbuhr.

Komendantem obwodowym jest mjr. Fredler, Oficerami są kpt. Gerschel i kpt. v. Gallwitz.

W rejonie Dt. Krene.

Komendantem obwodowym jest mjr. Wick, dowódcami komp. i plut. są: mjr. Welly, kpt. Karst, kpt. Naumann, por. v.Liebbon i por. Feldmann.

W rejonie Schneidemühl.

Na folwarku koło Gross Wirtemberg jest 60 żołn. mają około 30 K.M. rozebranych, ukrytych, kierownikiem i duchowym przywódcą jest mjr. Bischoff. Żołnierze pochodzą z byłego oddziału Rosbacha.

Ekspozytury II. Oddz. Nacz. Dow.
w Grudziądzu.

podpis

Szef Ekspozytury

Za zgodność opisu